

ครูช่างศิลปหัตถกรรม ปี 2566

ประเภทเครื่องโลหะ (เครื่องทองโบราณ)

The Master Craftsmen in 2023

Categorized in Metalware (Antique Goldware)

นายอาทร เตชะพนาลัย

จังหวัดนครปฐม

Mr. Arthorn Techapanalai

Nakhon Pathom Province

นายอาทร เตชะพนาลัย

ครูช่างศิลปหัตถกรรม ปี 2566

ประเภทเครื่องโลหะ (เครื่องทองโบราณ)

Mr. Arthorn Techapanalai
The Master Craftsmen in 2023
Categorized in Metalware (Antique Goldware)

ความสนใจในงานศิลปหัตถกรรมของนายอาทร เตชะพนาลัย เกิดขึ้นตั้งแต่เมื่อครั้งที่กำลังศึกษาอยู่ที่โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์แม่จัน ด้วยมีความชอบในเครื่องเงินชาวเขา และได้มีโอกาสเข้าร่วมในชมรมเครื่องเงินต่อมาในปี พ.ศ. 2541-2547 ได้รับทุนการศึกษาและโควตาเข้าศึกษาต่อที่กาญจนาภิเษกวิทยาลัย ช่างทองหลวง ซึ่งในช่วงระหว่างศึกษาอยู่นั้นเองก็มีโอกาสได้รับเลือกเข้าช่วยทำงานที่สำคัญหลายชิ้น เช่น ปี พ.ศ. 2541-2542 ได้รับเลือกให้เข้าทำงานเป็นลูกมือของ อาจารย์มนตรี จันทพันธ์ ในการทำงานซ่อม-สร้างงานเครื่องใช้ในสำนักพระราชวัง เช่น ฐานพระโกศสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนกและอื่นๆ ต่อมาในปี พ.ศ. 2543 ได้รับเลือกให้เข้าเป็นคณะทำงานบูรณะฐานพระเทพบิดรพระพุทธรูปท้ายจรนำปราสาทพระเทพบิดรในพระบรมมหาราชวัง และในปี พ.ศ. 2547 ได้รับเลือกให้เข้าเป็นคณะทำงานจัดสร้างชุดเครื่องทองน้อย จัดสร้างแจกันสุริยະ เครื่องใช้ในสำนักพระราชวัง เป็นต้น

Mr. Arthorn Techapanalai's interest in arts and crafts arose when he was studying at Suksa Songkhro Mae Chan School. With a passion for hilltribe silverware, he had the opportunity to join the silverware club. Later, during 1998-2004, he received a scholarship and quota to study at Kanchanaphisek Goldsmith College. While studying, he was selected to help in many important projects; for example, in 1998-1999, he was selected to work as an apprentice of Achan Montri Chanthaphan in repairing and building household appliances, such as the urn base of Somdet Phra Mahitala Dhibesra Adulyadej Vikrom Phra Boromraj Chanok. Later, in 2000, he was selected to be a member of the working group to restore the base of Phra Thep Bidon, the Buddha image in Prasat Phra Thep Bidon in the Grand Palace. In 2004, he was selected to join a group and worked to create a set of small goldware, produce the royal vase or household appliances, etc.

การอนุรักษ์สืบสานภูมิปัญญา

ด้วยบทบาทที่แตกต่างกันในชีวิตการทำงาน นายอาทร จึงทำหน้าที่ผู้อนุรักษ์ได้เป็น 2 แนวทางด้วยกัน บทบาทแรก คือ การเป็นครู/อาจารย์ผู้สอนโดยตรง กาญจนภิเษกวิทยาลัยช่างทองหลวงจังหวัดนครปฐม ซึ่งต้องทำหน้าที่ในการถ่ายทอดขององค์ความรู้ที่มีด้านนี้ให้กับลูกศิษย์ จึงพยายามที่จะศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมแล้วก็นำมาถนอม ทดเป็นบทเรียนต่างๆ เพื่อให้ความรู้กับลูกศิษย์ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ในรูปแบบที่รวดเร็วขึ้น พร้อมกับผลิตสื่อการสอนต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นขั้นตอน รูปภาพ หรือสื่อวิดีโอ หรือ แม้แต่ในรูปแบบที่เป็น e-book ตามยุคสมัย เพื่อให้นักเรียน นักศึกษาสามารถศึกษาได้ล่วงหน้า และบทบาทที่ 2 ได้ใช้เวลาว่างนอกเหนือเวลาราชการในการสร้างสรรค์งานเครื่องทองโบราณให้กับผู้ที่มีความต้องการทั้งในด้านพระพุทธรูปศาสนาใช้เป็นเครื่องประดับ หรือต้องการสะสม และพยายามส่งต่อภูมิปัญญาโดยสร้างช่างรุ่นใหม่ๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อสืบสานงานด้านนี้ต่อไป อีกทั้งยังตั้งใจที่จะฝึกฝนให้เป็นผู้ที่มีความชำนาญเพื่อเพิ่มศักยภาพในการผลิตผลงานให้มากขึ้น

Conservation and inheritance of the wisdom.

With different roles in his working life, Mr. Arthorn has acted as a conservator in two ways. The first role is as a lecturer at the Kanchanaphisek Goldsmith College in Nakhon Pathom. He teaches by sharing knowledge with the students to extend their thoughts, so that his students can achieve learning in a faster way along with the production of various teaching materials, such as images, or video media, or even in the form of an e-book for the new generation of students. Therefore, they can study in advance. His second role is creating ancient goldware for those who have a need in terms of Buddhism to use as an ornament or who wants to collect and try to pass on wisdom by creating a new generation of technicians. Those new faces would be able to continue this work further. He also keeps training people to be skillful in order to increase the potential of producing more work.

ส่วนบทบาทในครอบครัว ก็มีได้ละทั้ง ได้ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ในครอบครัวและบุตรหลาน เพื่อให้ซึมซับและปลูกฝังแนวคิดที่จะช่วยกันอนุรักษ์และสืบสานงานด้านเครื่องทองโบราณต่อจากตนเองเพื่อให้ยังคงมีผลงานเครื่องทองโบราณส่งต่อสู่ลูกหลานในรุ่นต่อไปๆ ได้มีโอกาสได้ศึกษา เรียนรู้ในอนาคต

ซึ่งแต่เดิมนั้นจะพบว่างานทองโบราณ จะมีแหล่งเรียนรู้รูปแบบ แล้วก็ครูที่จะถ่ายทอด มีจำนวนน้อยแต่ปัจจุบันมีผู้ที่ถ่ายทอดออกไปอย่างกว้างขวางมากขึ้นรวมถึงสื่อโซเชียลต่างๆ ทำให้งานเครื่องทองโบราณเป็นที่รู้จักในมุกกว้างขึ้น

Even the role in the family, he has never forgotten. He has encouraged the family to learn and to absorb, so that they could preserve and carry on the work of ancient goldware. This would maintain the antique gold work to be passed on to the next generation. They could also have the opportunity to study and learn in the future.

Originally, the ancient gold work had such a small number of learning sources, formats, and teachers to convey it, but nowadays, there are more forms being disseminated to the people, including various social media, thus making antique gold work more widely known.

ภูมิปัญญาที่สะท้อนทักษะฝีมือเชิงช่าง

งานเครื่องทองโบราณ จะเกิดจากการนำทองคำมาหลอม แล้วนำไปรีดออกเป็นแผ่นบางๆ หรือนำไปดึงให้มีลักษณะเป็นเส้นลวด แล้วเมื่อนำไปขึ้นรูปเป็นงานศิลปะในรูปแบบใด ยกตัวอย่างเช่น หากจะทำเจดีย์จำลอง จะต้องเคาะขึ้นรูปขึ้นมาให้เป็นรูปทรงของเจดีย์ก่อน หลังจากนั้นใช้วิธีการสลักตกแต่งลวดลายลงไปในส่วนขององค์เจดีย์แล้วใช้เส้นลวดที่ทำเป็นเส้นขนาดเล็กมาติดเป็นลวดลาย เพื่อนำมาเชื่อมประกอบที่ส่วนต่างๆ จนกว่าจะสำเร็จออกมาเป็นผลงานเจดีย์จำลองตามแบบ

Wisdom reflecting craftsmanship skills

Antique gold work is made by melting gold and rolling it into thin sheets or a wire. When it is formed into a shape, for example, a model pagoda, it must be hammered to form the shape first. This is followed by the engraving method. Patterns are decorated into the part of the pagoda and then a small wire is used to bend it into a pattern in order to connect it to the assembly piece by piece until it is completed as a model pagoda.

งานเครื่องทองของนายอาหาร จะเน้นไปด้านงานที่ใช้เทคนิคการสลักดุนเป็นส่วนใหญ่ลวดลายต่างๆ ที่เกิดขึ้นเกิดจากการใช้ส้อมค่อยๆ บรรจงตกแต่งให้มีความนูนขึ้นมา เกิดเป็นมิติ และจะต้องกลับด้านมาด้านหน้าอีกครั้งเพื่อทำการตกแต่งตัวลายให้มีมิติสูงหรือต่ำให้สัมพันธ์กับรูปทรงของชิ้นงาน และมีความสวยงามซึ่งจะต้องใช้ความประณีตความละเอียดในการสลักลายลงไป ซึ่งกระบวนการดังกล่าวนี้ช่างทำเครื่องทองจะต้องมีความเข้าใจในเรื่องของลวดลายต่างๆ ด้วยเพื่อทำให้สามารถสร้างลวดลายบนผลงานได้ออกมาอย่างสวยงาม

นอกจากนี้ในขั้นตอนสุดท้ายบางผลงานอาจต้องมีการลงยาสีเพื่อให้เกิดสีสันที่สวยงาม หรือการประดับตกแต่งด้วยวัสดุอื่นๆ ตามความเหมาะสม

Antique gold work is made by melting gold and rolling it into thin sheets or a wire. When it is formed into a shape, for example, a model pagoda, it must be hammered to form the shape first. This is followed by the engraving method. Patterns are decorated into the part of the pagoda and then a small wire is used to bend it into a pattern in order to connect it to the assembly piece by piece until it is completed as a model pagoda.

In the final step, it may need to be colored with enamel to create beautiful colors or decoration with other materials as appropriate.

ลวดลายที่ใช้จะเป็นแบบโบราณ แต่รูปแบบของการออกแบบ นายอาทรได้ทำการออกแบบใหม่ขึ้นมาตามความเหมาะสมของชิ้นงานนั้นๆ เช่น ถ้าผู้ที่สั่งทำผลงานเป็นผู้ที่มีความต้องการผลงานที่มีคุณค่าทางจิตใจ หรือเรื่องความเชื่อ จะออกแบบผลงานที่มีลายพุ่มข้าวบิณฑ์เป็นส่วนประกอบ ซึ่งหมายถึง ความอุดมสมบูรณ์ เป็นการเสริมสิริมงคลให้กับผู้ครอบครอง

งานทองโบราณเป็นงานที่ต้องใช้ระยะเวลาในการฝึกฝน เพราะเป็นงานใช้ทักษะฝีมือ ช่างต้องศึกษา เรียนรู้ และฝึกฝนการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ให้ชำนาญ เริ่มตั้งแต่การเตรียมส่ว เตรียมเครื่องมือ หรือการตอกลาย หากยังไม่ทราบเรื่องการควบคุมมิติ จะทำให้ไม่สามารถควบคุมความสูงของการตอกลายนั้นๆ ได้ ซึ่งเหล่านี้ต้องหมั่นสังเกต และต้องฝึกฝนจนชำนาญ และจากนั้นต้องเรียนรู้วิธีการหรือเทคนิคที่ต้องใช้ในการสร้างสรรค์งานแต่ละรูปแบบ ซึ่งมีความหลากหลายมาก ไม่ว่าจะเป็นงานเครื่องทองโบราณที่เป็นสกุลช่างเพชรบุรี หรือสกุลช่างสุโขทัย งานรูปแบบช่างทองหลวงแบบในสำนักพระราชวัง หรืองานที่เป็นเครื่องทองโบราณที่ปรากฏอยู่ในกรุพระปรางค์ วัดราชบูรณะ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เหล่านี้ก็ต้องว่าเป็นงานโบราณทั้งสิ้น ดังนั้นคนรุ่นใหม่ที่มาศึกษาจึงต้องอาศัยผู้รู้เป็นผู้แนะนำ ฝึกฝน

“การทำงานทองโบราณจะเกิดทักษะได้ก็จากการลงมือทำ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญมาก”

To create the ancient patterns, Mr. Arthorn redesigns them according to the suitability of that piece of work. Furthermore, work with the Phum Khao Bin pattern as a component will be designed from faith, which means fertility. It is an auspicious addition to the owner.

Ancient gold work requires time to practice because it is a skilled job. The artisans must study, learn, and practice the use of the tools and equipment proficiently. This starts from the preparation of the chisel to prepare the tools or stamping. If one does not know about dimensional control, it would be impossible to control the height of the pattern stamping, which must be observed. The goldsmith must practice until really mastering it. There is also the necessary know-how or techniques used to create each style of work, which is very diverse. Whether it is ancient goldware work that belongs to the Phetchaburi craftsman family, Sukhothai technician currency, or Royal goldsmith style work in the Bureau of the Royal Household, or work that is ancient goldware that appears in the Phra Prang, Wat Ratchaburana, Phra Nakhon Si Ayutthaya Province, these are all considered ancient work. Therefore, the new generation who come to study must rely on knowledgeable people for guidance and practice.

“Working in ancient goldware can be mastered only by doing it which is very important.”

เอกลักษณ์ผลงานที่โดดเด่น

งานที่ปรากฏว่าเป็นเอกลักษณ์นายอาทร และโดดเด่นจะมีอยู่ 2-3 ประเภทด้วยกัน ประเภทแรกก็คือการเลี่ยมมหาสังข์สังข์ทักษิณาวรรตหรือสังข์วนขวา เป็นสังข์ที่มีความเป็นสิริมงคลสูงสุด ซึ่งสังข์นั้นมีอยู่ 2 ชนิดคือสังข์ทักษิณาวรรต (สังข์เวียนขวา) และสังข์อุตราวัฏ (สังข์เวียนซ้าย) สังข์ทั้งสองชนิดนี้มีความเป็นมงคลเชื่อว่าการเวียนขวานับเป็นมงคลอันจะก่อให้เกิดสิริสวัสดิ์ประเภทที่ 2 การจำลองหรือสร้างสิ่งที่เป็นเครื่องพุทธบูชาประกอบไปด้วยเจดีย์จำลองยอดฉัตรหรือฉัตรสำหรับที่ใช้สำหรับบรรจุพระบรมสารีริกธาตุ และอีกประเภทจะสร้างสรรค์งานเครื่องประดับทองโบราณตามรูปแบบสกุลช่างต่างๆเช่นสกุลช่างสุโขทัย สกุลช่างเพชรบุรี เป็นต้น

Outstanding Work Identity

There are 2-3 types of work that appear to be unique to Mr. Arthorn, which are outstanding. The first type is the inlaid Maha Sangkha Sang Thaksinawarat or right conch. It is the conch that has the highest auspiciousness in which there are two types of conches: the Thaksinawat conch (right conch) and Utrawat conch (left conch). Both of these types of conches are auspicious. It is believed that the right one is considered more auspicious, which would bring prosperity.

Secondly, the simulation or creation of something that is an offering to the Buddha consists of a replica of a tiered pagoda or a casket used for containing the Buddha's relics. The other type would create ancient gold jewelry according to the styles of various artisans, such as the Sukhothai artisan currency, Phetchaburi currency, etc.

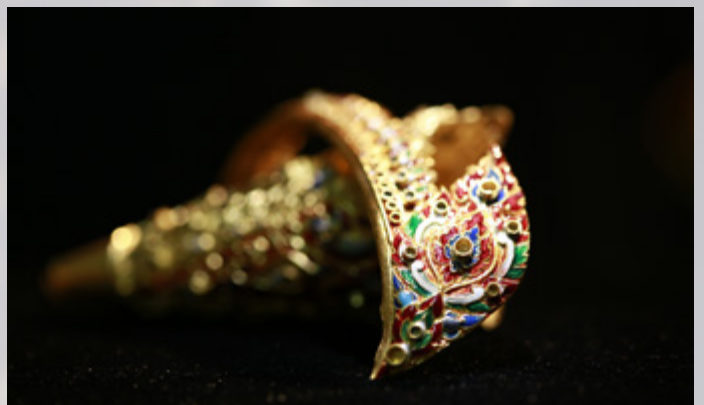

เจดีย์จำลองตามแบบองค์พระปรางค์ วัดราชบูรณะ
Replica of the pagoda of Phra Prang in Wat Ratchburana.

การพัฒนาสร้างสรรค์ประยุกต์ หรือต่อยอดผลงาน

การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีกล้องไมโครสโคป (Microscopes) หรือกล้องจุลทรรศน์ ในการขยายการมองเห็นในชิ้นงานในบางขั้นตอน เช่น การสลักลาย การตกแต่ง บนชิ้นงาน ที่ต้องการความละเอียด ซึ่งแต่เดิมในอุตสาหกรรมจิ๋วเวลส์มีการใช้งานกล้องไมโครสโคปอยู่แล้ว แต่นายอาทรกลับมองเห็นว่าหากนำเครื่องมือนี้มาประยุกต์ใช้กับงานทองโบราณก็จะยังสามารถ สร้างสรรค์งานที่มีความละเอียด ความประณีต และทำให้ผลงานที่สำเร็จออกมามีความ วิจิตรมากยิ่งขึ้น ซึ่งถือว่าเป็นคนแรกๆ ที่นำเทคนิคนี้มาใช้ร่วมกับงานทำทองโบราณ

Creative development, adaptation, or Work Expanding

The application of microscopic technology or a microscope is used to expand the visibility of the workpiece in some steps, such as engraving, stamping on the workpieces that require resolution, etc. In the past, in the jewelry industry, a microscope was used. However, Mr. Arthon saw that if this tool was applied to ancient gold work, it would be even more capable of creating work that would be detailed, meticulous, and make the finished work more exquisite, which it would be considered a first that brought this technique to be used in conjunction with ancient gold making.

นอกจากนี้ยังได้มีการออกแบบเครื่องประดับที่มีตัวอักษรที่เป็นเฉพาะของผู้เป็นเจ้าของปรากฏอยู่ในชิ้นงานด้วย เช่น แหวนมณฑปได้ออกแบบตัวลวดลายให้มีส่วนที่อยู่ใต้ทองแหวนมีเป็นอักษรประจำตัวของเจ้าของซึ่งเกิดจากแนวคิดที่มองว่าผลงานนั้นจะไม่ได้เป็นแค่เครื่องประดับ แต่จะเป็นตัวแทนที่สื่อถึงเจ้าของ หากต้องการที่จะนำไปมอบหรือส่งต่อให้กับลูกหลานจะได้มีความภาคภูมิใจหรือบางครั้งก็มีการออกแบบเพิ่มเติมให้หากมีผู้ที่ต้องการบรรจุให้เป็นลายโอมหรือสัญลักษณ์อุณาโลม ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ที่นำมาใช้ในทางเสริมสิริมงคล

In addition, there are jewelry designs that have specific letters of the owner appearing in the work, such as a Mondop ring, which has a pattern designed to have the part under the ring with the owner's personal initials. It originated from the idea that the work would not be just a decoration., but a representative related to the owner. If the owner wanted to deliver or pass it on to their children, they would be proud. Alternatively, sometimes there are additional designs available if someone wants to pack them into an Ohm pattern or Unalom symbol, which is a symbol used in a way to enhance prosperity.

ความมุ่งมั่นตั้งใจในการอนุรักษ์ สืบทอดในงานศิลปหัตถกรรม

มุมมองในการสืบทอด หรือการศึกษาต่อยอดของนายอาทรนั้น มีแนวคิดที่ว่า การอนุรักษ์นั้น ไม่เพียงแต่สืบทอดหรือบำรุงรักษาให้สิ่งนั้นยังคงอยู่ แต่ หากจะต้องศึกษาในเชิงลึกถึงเทคนิควิธีการ และรูปแบบของงานที่เป็นโบราณแบบนี้ดังเช่นที่ครูบาอาจารย์ในสมัยโบราณได้ฝากผลงานเป็นมรดกตกทอดมาสู่อนุชนรุ่นหลังให้ได้ศึกษาประวัติศาสตร์ แม้กระทั่งวันนี้ท่านเหล่านั้นมิได้มีชีวิตอยู่แล้ว หากแต่ผลงานของท่านที่ได้ฝากไว้ยังคงอยู่ ดังนั้น หากเราได้ศึกษารูปแบบงานทองโบราณอย่างต้องแท้ ก็จะสามารถที่จะสร้างสรรค์งานขึ้นมาตามแบบครูบาอาจารย์ เพื่อการสืบสานส่งต่อไปให้ลูกหลานรุ่นถัดๆ ไปอีกในวันข้างหน้า ถ้ามีคนที่สนใจในด้านนี้อยู่ สิ่งเหล่านี้ก็จะถูกนำกลับมาศึกษาตามร่องรอยที่ได้ฝากทิ้งเอาไว้ ถือว่าเป็นมรดกทางภูมิปัญญาอันงดงามของงานศิลปหัตถกรรมที่ทรงคุณค่าทางประวัติศาสตร์สืบต่อไป

Commitment to conserve and inherit in arts and crafts

For the perspective of inheritance or the further study of that of Mr. Arthorn, there is a concept that conservation should be inherited or maintained. People must also study in depth the techniques, methods, and forms of this ancient work like the teachers in ancient times. They have entrusted their work as a legacy for future generations to study history. Even though today they are no longer alive, their work that has been produced still remains. Therefore, if people have thoroughly studied the ancient gold work patterns, they would be able to create the work of the teachers to continue to be passed on to future generations. If they are interested in this area, these things would be brought back and studied according to the traces that have been left behind. As such, it would be considered as a beautiful intellectual heritage of craftsmanship with historical value.

ในส่วนของการถ่ายทอดองค์ความรู้ เพื่อสืบทอดงานด้านนี้ นายอาทร ก็ตั้งปณิธาน ในการปฏิบัติหน้าที่มาอย่างเข้มแข็งทั้งในและนอก ชั้นเรียน นอกเหนือจากสถานศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ ครุโดยวิชาชีพแล้ว ในส่วนของการเสริมทักษะ การปฏิบัติของนักเรียนนักศึกษา ก็ได้เปิดโอกาส ให้น้องๆ มาฝึกงานเป็นประจำทุกปีในทุกภาคการ ศึกษาอย่างต่อเนื่อง จึงมองเห็นอนาคตว่างาน ทองโบราณยังไม่น่าจะเลือนหายไปเพราะได้เห็นว่ามีผู้ที่สนใจเข้ามาเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

As for the transfer of knowledge to inherit the work in this field, Mr. Arthorn has the strong determination to perform his duty both inside and outside of class. In addition to educational institutions that perform the duties of teachers by profession, in terms of enhancing students' practical skills, he has given opportunities to children. He opens the opportunity in the form of an internship every year, thus foreseeing the future that ancient gold work is unlikely to fade away because he saw that there were people who were continuously interested in learning.

เกียรติบัตรหรือรางวัลที่เคยได้รับ

-ได้เข้ารับเข็มพระราชทานจากสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
ในด้านผู้สนับสนุนด้านการเรียนการสอนและสร้างผลประโยชน์ ให้แก่กาญจนาภิเษกวิทยาลัย ช่างทองหลวง 2562

-ได้รับประกาศเกียรติคุณ “ครูสอนดีศรีอาชีวศึกษากรุงเทพ ประจำปีการศึกษา 2563”

Received Certificates or Awards

-Received a royal pin from Her Royal Highness Princess Kanitthathiraj Department of HRH Princess Maha Chakri Sirindhorn Princess Maha Chakri Sirindhorn in terms of supporting teaching and learning and creating benefits to the Golden Jubilee College, Chang Thong Luang, 2019

-Received an award

“Teachers teach good Sri vocational education in Bangkok. Academic Year 2020”

ข้อมูลการติดต่อ

ชื่อ-นามสกุล : นายอาทร เตชะพนาลัย

จังหวัด : นครปฐม

เบอร์ติดต่อ : 063-1592619, 065-2495569

Line : artgoldsmith

Fb : อาจารย์อาทร ช่างทองโบราณ

IG : อาจารย์อาทร ช่างทองโบราณ

Tiktok : อาจารย์อาทร ช่างทองโบราณ

Contact Information

Name-Surname : Mr. Arthorn Techapanalai

Province : Nakhon Pathom

Contact number : 063-1592619, 065-2495569

Line : artgoldsmith